

**Departementet for Sociale
Anliggender og Justitsområdet
Mail iian@nanoq.gl**

Nuuk den 15. maj 2019
Journalnr 7-3 lbnr 15924

Vedrørende høring af forslag til Inatsisartutlov om orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption.

IMAKs bestyrelse har drøftet det fremsendte forslag og har nedenstående kommentarer hertil.

Indledningsvis skal bestyrelsen understrege, at bestyrelsen hilser alle forslag, der forbedrer vilkårene i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption velkommen.

Imidlertid er der forhold til forslaget, som stiller IMAKs medlemmer ringere end nugældende praksis. – se nærmere nedenfor

Desuden fremgår det både i det fremsendte lovforslag, i svarnotatet til 1. behandlingen EM2017/56, svarnotatet til 1. behandlingen og svarnotatet til 2. behandlingen EM 2018/106, at Naalakkersuisut er i dialog med arbejdsmarkedets parter om en barselsfond. Dette gjorde IMAK opmærksom på allerede den 25. maj 2017, ikke er korrekt.

Alligevel gentages dette af Naalakkersuisut i ovennævnte svarnotater fra EM 2018. Endvidere anføres det i skrivelse fra Naalakkersuisoq Martha Abelsen til Familie- og sundhedsudvalget den 12-11-2018 (bilag 1 til udvalget betænkning til EM 2018/106) at ønsket om etablering af en barselsfond er foranlediget af et ønske fra arbejdsmarkedets parter. Dette er ikke korrekt medmindre Naalakkersuisut er af den opfattelse, at arbejdsmarkedets parter alene er Grønlands Erhverv og SIK.

IMAK gør igen sammen med PPK, AK og NPK opmærksom på manglende inddragelse af vores organisationer i skrivelse af 23. april 2019 til Naalakkersuisoq Martha Abelsen. Naalakkersuisoq Martha Abelsen svarer på denne skrivelse den 26. april 2019 og understreger, at baggrunden for at det alene var Grønlands Erhverv og SIK, der var inddraget, var en henvendelse fra SIK og GE i 2016 med ønsket om etablering af en barselsfond. I samme skrivelse citerer Naalakkersuisoq Martha Abelsen et svar på § 37 spørgsmål nr. 216 af 10. september 2018, at der har været afholdt et

møde med GE og et lignende møde var planlagt med SIK samt sidste sætning i citatet ” På den baggrund vil der blive arbejdet videre med området i samarbejde med arbejdsmarkedets parter”

Et sådan svar kan kun tolkes derhen, at der vil blive holdt lignende møder med de øvrige parter på arbejdsmarkedet foruden møderne med GE og SIK, – altså medmindre Naalakkersuisut ikke regner de øvrige lønmodtagerorganisationer, som arbejdsmarkedets parter.

I de generelle bemærkninger til det fremsendte lovforslag fremgår det endvidere, at Naalakkersuisut i perioden 2017 – 2019 i samarbejde med arbejdsmarkedets parter har udformet en model for en barselsfond, det er jf. ovenstående ikke korrekt.

Det skal nok en gang understreges, at IMAKs bestyrelse ikke er modstander som sådan af en barselsfond/udligningsordning, men hvis IMAK og de øvrige organisationer, som gennem overenskomstforhandlinger har tilkøbt sig ret til fuld løn under barsels- og forældreorlov på bekostning af mindre lønstigninger, havde været inddraget ville f.eks. de økonomiske konsekvenser havde set anderledes ud. IMAKs medlemmer har fået mindre lønstigning på f.eks. grundlønnen. En stigning, som medlemmerne i de organisationer, der ikke har tilkøbt sig dette, nu får gratis. Det betyder selvfølgelig, at der vil blive rejst et berettiget krav til de kommende overenskomstforhandlinger om at få kompensation herfor.

Endvidere ville en inddragelse af alle organisationerne have været med til at belyse, at den i forslaget beskrevne ret til fravær, hvis den gravide af lægefaglige hensyn skal føde andet sted end bopælsstedet, er en forringelse i forhold til nuværende praksis, hvor de er blevet sygemeldt af sundhedsvæsenet og har fået fuld løn. I den forbindelse skal det oplyses, at IMAK har overenskomster både i det offentlige og på det private arbejdsmarked, men har forhandlet sig frem til samme rettigheder, ligesom fravær pga. af lægefaglige hensyn på begge områder har været behandlet på samme måde. Det kan ikke være rigtigt, at gravide i dele af Grønland skal straffes økonomisk, fordi der er lægefaglige grunde til, de ikke kan føde på bopælsstedet. I forvejen er det en belastning at skulle føde uden familie og være hjemmefra meget længe. Bestemmelsen vil betyde forskelsbehandling af gravide i dele af Grønland.

Vedrørende den offentlige udligningsordning skal IMAK kraftigt henstille til, at detaljerne fastsættes i loven og ikke i bekendtgørelsesform. Dels er borgeren mere sikret i en lov end i en bekendtgørelse, som det til enhver tid siddende Naalakkersuisut kan ændre – med eller uden inddragelse af arbejdsmarkedets parter. Dels er det mere undtagelsen end normalt, at bekendtgørelser, der skal udfylde rammebetingelser, ikke lader vente på sig. Der står i bemærkningerne, at der er en forventning om, at bekendtgørelsen kan træde i kraft samtidig med Inatsisartutloven. Sådan en forventning er der forhåbentlig altid, men det er ikke desto mindre sjældent, det sker.

Endvidere er det bestyrelsens opfattelse, at ikke kun de offentlige arbejdsgivere skal sikres indflydelse på udligningsordningen, men at der i lighed med den private barselsfond sikres lønmodtagerorganisationerne indflydelse.

Med hensyn til bemærkninger vedr. kompensationen/refusionen skal udbetales til den enkelte institution, er det vel et indgreb i den kommunale selvbestemmelse. Endvidere synes eksemplet ret søgt, da kommunen forhåbentlig ser på den samlede normering og følger reglerne herfor, så der ansættes vikarer i den belyste situation.

IMAKs bestyrelse finder bestemmelsen om, at orloven skal holdes sammen med barnet, som meget vigtig. Bestyrelsen mener dog ikke, at det skal betyde, at bopæl et andet sted skal være en hindring for dette. Der tales meget om, at arbejdsstyrken skal være mobil og tage derhen, hvor der er arbejde. Det kan betyde, at en far f.eks. i en kortere eller længere periode må have bopæl et andet sted end

resten af familien. Det skal vel ikke hindre faderen i at holde orlov med sit barn, der hvor barnet bor.

Anvendelse af begrebet 'løn under orlov' skaber en forventning om, at man modtager den sædvanlige løn under orlov. Dette er ikke korrekt for mange, så der bør konsekvent alle steder stå 'hel eller delvis løn'.

Vedrørende kroneloftet skal IMAKs bestyrelse kraftigt opfordre til at dette fastsættes for mindst 2 finansår, ellers er det umuligt for kommende forældre at planlægge med de økonomiske konsekvenser af en familie forøgelse.

Med hensyn til udpegning af medlemmer til barselsfondens bestyrelse, så skal det sikres, at de 4 der udpeges efter indstilling fra arbejdsmarkedets parter sikrer repræsentation for flere lønmodtagerorganisationer, der har overenskomster på det private arbejdsmarked.

Vedrørende den offentlige barselsudligningsordning fremgår det af de generelle bemærkninger, at det desuden har været et væsentligt udgangspunkt for arbejdsmarkedets parter, at vilkårene i den offentlige sektor er de samme som i den private. Det skal her nok en gang understreges, at flere af lønmodtagerne overhovedet ikke har været inddraget i disse drøftelser.

IMAKs bestyrelse støtter forlængelsen af forældreorloven og den fleksibilitet, der er lagt i udnyttelsen af den. Bestyrelsen er dog bekymret for hvor mange, der vil benytte den, da det for IMAKs medlemmer vil betyde en væsentlig indtægtsnedgang i de 4 uger.

Bestyrelsen støtter også bestemmelserne om orlov til forældre af samme køn samt ret til fravær, hvis barnet dør under forældreorloven, men er også her bekymret for om den vil blive brugt pga. af indtægtsnedgang.

I forhold til de økonomiske konsekvenser skal der ud over det allerede nævnte krav til kommende overenskomstforhandlinger gøres opmærksom på, at hvis økonomi- og personalestyrelsen skal varetage administrationen af den offentlige udligningsordning, skal styrelsen tilføres flere resurser. Styrelsen er allerede nu så presset på resurser, at sagsbehandlingen på mange punkter er meget langsom, hvilket påvirker det offentlige arbejdsmarked meget negativt.

Da ovenstående generelle bemærkninger vedrører mange af de enkelte paragraffer, har bestyrelsen ud over disse kun enkelte bemærkninger til de enkelte paragraffer.

§ 4 hvorfor skal kvinden rejse med et lægeordineret transportmiddel? Hvis transportmidlet er passagergodkendt burde det være nok.

§ 8. Der bør ikke være forskel på længden på retten til fravær uanset om, det drejer sig om et barn med bopæl udenfor eller i Grønland. Rejsetiden til en anden by i Grønland kan være mindst ligeså lang som rejsetiden til Danmark

§ 36 Hvis medlemmerne af bestyrelsen ikke modtager vederlag, kan det påføre organisationer ekstra udgifter til frikøb af medlemmer.

Såfremt noget af ovenstående ønskes uddybet, står IMAK gerne til rådighed. Som anført i skrivelsen til Naalakkersuisoq Martha Abelsen har påsken været en del af høringsfristen. I den forbindelse må det konstateres, at andre departementer har høringsfrister helt frem til den 4. juni 2019 på lovforslag, der forventes fremsat på EM 2019. Det skal kraftigt henstilles til Naalakkersuisut, at der fremadrettet tages hensyn til, at hovedparten af de grønlandske

lønmodtagerorganisationer har bestyrelser, der kun er deltidsfrikøbt eller udfører alt deres arbejde som frivilligt arbejde i deres fritid.

Med venlig hilsen

Lisbeth Frederiksen
Faglig sekretær